

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând recursul declarat de reprezentantul întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată, Andrei Bîzgu, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018,

adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată împotriva lui Mihail Gheorghica cu privire la încasarea datoriei,

c o n s t a t ă :

La 10 noiembrie 2016, Pavel Veh a depus cerere de chemare în judecată în numele întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată (denumirea prescurtată ÎCS „Easy Credit” SRL) împotriva lui Mihail Gheorghica cu privire la încasarea datoriei în mărime de 9 389 de lei.

Judecătoria Hîncești, prin hotărârea din 25 ianuarie 2017 (f.d. 38, 42-46), a admis parțial cererea de chemare în judecată și a încasat de la Mihail Gheorghica în beneficiul ÎCS „Easy Credit” SRL suma restantă a împrumutului (rate scadente, dar neachitate) în mărime de 689,80 de lei, dobânda de întârziere în sumă de 2 020 de lei, clauza penală în sumă de 975 de lei, ratele rămase neachitate în sumă de 3677,64 de lei, iar în total suma de 7 362,44 de lei, și suma de 270 de lei cu titlul de compensație a cheltuielilor de judecată ce constau din taxa de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată, proporțional părții admise, precum și suma de 120 de lei pentru citarea publică a pârâtului.

La 22 februarie 2017, ÎCS „Easy Credit” SRL a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești din 25 ianuarie 2017, prin care a solicitat admiterea apelului și casarea integrală a hotărârii primei instanțe (f.d. 41).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 26 decembrie 2017 (f.d. 58-59), nu a dat curs cererii de apel și a comunicat ÎCS „Easy Credit” SRL necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 211,25 de lei, acordându-i pentru aceasta termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii. Totodată a explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 25 ianuarie 2018 (f.d. 68, 69-72),

a restituit cererea de apel declarată de ÎCS „Easy Credit” SRL și i-a remis-o împreună cu toate documentele anexate. Totodată, a explicat că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și în modul stabilit a aceluiași apelant, cu cerere de apel, împotriva aceleiași hotărâri, cu același obiect și temeuri, dacă vor lichida neajunsurile indicate.

La 19 martie 2018, reprezentantul ÎCS „Easy Credit” SRL, Andrei Bîzgu, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018, prin care solicită admiterea cererii de recurs și casarea integrală a încheierii recurate cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirea cererii de apel; și acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii achitării taxei de stat (f.d. 75-76).

În motivarea recursului menționează că, ÎCS „Easy Credit” SRL nu a recepționat încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel, și respectiv nu a cunoscut despre faptul acordării termenului de 7 zile calendaristice pentru lichidarea neajunsurilor.

Susține că, la ședința de judecată din 25 ianuarie 2017, reprezentantul ÎCS „Easy Credit” SRL a prezentat instanței cererea de apel și dovada achitării taxei de stat în sumă de 202,50 de lei, însă în pofida acestui fapt, Curtea de Apel Chișinău a restituit cererea de apel.

Opinează că concluzia instanței inferioare se bazează pe un extras electronic conform căruia ÎCS „Easy Credit” SRL i s-a expediat prin intermediul poștei electronice copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 decembrie 2017, însă, acest înscris nu certifică faptul recepționării de către recurentă a acestei încheieri.

Ab initio Colegiul decelează că, în conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Conform art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Coroborând dispozițiile art. 425 cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs consideră că, în speță, termenul de demarare a căii de atac începe să curgă în ziua imediat următoare datei comunicării încheierii judecătorești.

Colegiul atestă că, în speță, calea de atac este demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018 (f.d. 69-72), iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca încheierea judecătorească.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de reprezentantul ÎCS „Easy Credit” SRL, Andrei Bîzgu urmează a fi admis, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018, cu remiterea cauzei în instanța de apel la faza primirii cererii de apel, din motivele ce succed.

Articolul 426 din Codul de procedură civilă consemnează în alin. (1) că, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Alineatul (3) al aceluiași articol consemnează că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și

a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare;

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018 prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural pertinente speței.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul taxează că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În sensul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Instanța de recurs consideră necesar de a nota faptul că încheierea de restituire a apelului este indisolubil legată de încheierea de a nu da curs cererii de apel, deoarece conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Astfel, în cazul în care apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheiere, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale, iar dacă apelantul nu va îndeplini în termen indicațiile instanței de apel, apelul va fi restituit, or, restituirea apelului este sancțiunea aplicată apelantului de către instanța de apel în cazul neîndeplinirii în termenul acordat a cerințelor indicate în încheierea de a nu da curs cererii de apel.

În speță, Colegiul atestă că potrivit materialelor dosarului, după repartizarea cauzei pentru examinare în ordine de apel, instanța de apel a stabilit ședința de judecată pentru data de 14 septembrie 2017, ora 10.00 și a citat părțile despre aceasta (f.d. 53, 54, 55), fără a emite în acest sens un act judecătoresc de primire a cererii de apel în procedură sau de a lăsa fără curs cererea de apel.

Deopotrivă, conform certificatului privind imposibilitatea petrecerii actului de procedură, ședința de judecată din 14 septembrie 2017, ora 10.00 nu a avut loc în legătură cu emiterea ordinul nr. 479 din 05 septembrie 2017, însă, care acest ordin nu se regăsește la materialele cauzei. Astfel, examinarea cauzei s-a amânat pentru data de 25 ianuarie 2017, ora 11.00 (f.d. 56).

La fel, este relevant faptul că, la 26 decembrie 2017, Curtea de Apel Chișinău a examinat în ședință chestiunea cu privire la punerea pe rol a apelului declarat de ÎCS „Easy Credit” SRL și a emis în acest sens încheiere, prin care nu a dat curs cererii de apel depuse de ÎCS „Easy Credit” SRL și a comunicat apelantei

necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 211,25 de lei, acordându-i pentru aceasta termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii.

Corelând circumstanțele constatate și expuse supra, instanța de recurs apreciază ca fiind incertă poziția instanței de apel, care ulterior stabilirii ședinței de judecată de examinare a apelului pentru data de 25 ianuarie 2018, ora 11.00, a emis o încheiere prin care nu a dat curs cererii de apel și a obligat apelanta să înlăture unele neajunsuri. Or, deși la 14 septembrie 2017 Curtea de Apel Chișinău a amânat ședința de judecată pentru data de 25 ianuarie 2018, în intervalul de timp dintre aceste două acțiuni procedurale a avut loc o altă acțiune procedurală.

Mai mult decât atât, instanța de recurs consideră că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligația pozitivă de a comunica actele de procedură participanților la proces. Or, este neîntemeiată concluzia acesteia precum că ÎCS „Easy Credit” SRL a recepționat la 09 ianuarie 2018 copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 decembrie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel și că acest fapt se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei.

În acest sens, Colegiul decelează că, din conținutul extrasului din căsuța poștală electronică cu adresa „diana.simion@justice.md” rezultă că într-adevăr încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost expediată la 09 ianuarie 2018, ora 14.45 destinatarului cu adresa de e-mail: „office@easycredit.md” (f.d. 60).

Deopotrivă, se constată că adresele de e-mail „office@easycredit.md” aparține ÎCS „Easy Credit” SRL, deoarece aceasta este indicată în antetul cererii de chemare în judecată, a somațiilor și a altor înscrisuri anexate la materialele cauzei care conțin datele de contact ale ÎCS „Easy Credit” SRL, inclusiv adresele căsuței poștale electronice (f.d. 3, 14, 15, 19, 21).

Însă, distinct de dezideratelor expuse, Colegiul taxează că extrasul din căsuța poștală electronică a Curții de Apel Chișinău confirmă doar faptul și momentul expedierii încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 decembrie 2017 și nicidecum momentul recepționării acesteia.

Or, în conformitate cu dispozițiile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Aderent, articolul 105 consemnează în alineatul (1¹) din Codul de procedură civilă că, citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Astfel, instanța de recurs decelează că, termenul acordat de instanța de apel întru înlăturarea neajunsurilor ce au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel este unul imperativ și peremptoriu, deoarece potrivit art. 110 din Codul de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată

(judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Prin prisma prevederilor art. 111 alin. (3) coroborate cu art. 105 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, termenul de 7 zile calendaristice acordat de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsurilor care au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel depuse de ÎCS „Easy Credit” SRL, începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice comunicării actului de procedură și nicidecum din ziua expedierii acestuia.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că începutul curgerii termenului de 7 de zile acordat apelantei ÎCS „Easy Credit” SRL pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel nu poate fi considerată data de 09 ianuarie 2017 (ziua expedierii încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 decembrie 2017).

La caz, este relevantă și jurisprudența CtEDO, care a constatat în hotărârea *Russu împotriva Moldovei* (cererea nr. 7413/05, §§ 23-28, 13 noiembrie 2008) că nu poate fi acceptă în calitate de probă suficientă proba ce confirmă faptul expedierii unei scrisori de către instanța judecătorească, ci este necesară dovada livrării acesteia.

Subsecvent, Colegiul remarcă faptul că din înregistrarea audio a ședinței de judecată din 25 ianuarie 2018 (ora 13 min. 20 sec. 30) rezultă că reprezentantul ÎCS „Easy Credit” SRL a adus la cunoștință instanței de apel că nu a recepționat încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, însă, în pofida acestui fapt prezentă cererea de apel și dovada plății taxei de stat la depunerea acestuia în cadrul ședinței de judecată.

Deopotrivă, instanța de recurs decelează că acest incident procedural, și anume faptul că reprezentantul ÎCS „Easy Credit” SRL a prezentat în cadrul ședinței de judecată din 25 ianuarie 2018 cererea de apel suplimentară și dovada plății taxei de stat nu este consemnat în procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 67). Or, conform art. 274 alin. (1) și (2) lit. g) din Codul de procedură civilă, în procesul-verbal al ședinței de judecată sau al actului de procedură îndeplinit în afara ședinței de judecată se indică momentele esențiale ale dezbaterii pricinii sau ale efectuării actului procedural. În procesul-verbal al ședinței se indică declarațiile, demersurile și explicațiile participanților la proces și ale reprezentanților lor.

Conjunctura relevată certifică faptul că, prin neexaminarea cererii reprezentantului apelantului ÎCS „Easy Credit” SRL cu privire la primirea și anexarea la materialele cauzei a cererii de apel suplimentare și a dovezii de plată a taxei de stat, acestuia i s-a adus o violare a principiilor contradictorialității părților în proces și disponibilității în drepturi a participanților la proces, deoarece aceasta a fost lipsită de posibilitatea de a-și argumenta și dovedi poziția asupra problemei examinate.

La articolul 26 din Codul de procedură civilă consemnează la alineatul (2) că, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

Iar, conform articolului 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul

legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Conjunctura relevată certifică netemeinicia concluziei instanței de apel de a restitui cererea de apel depusă de ÎCS „Easy Credit” SRL împotriva hotărârii Judecătorei Hîncești din 25 ianuarie 2017, pe motiv că nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în interiorul termenului acordat. Astfel, circumstanțele constatate și relevate generează casarea încheierii recurate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui pentru recurentă o îngrădire a accesului la justiție precum și a posibilității de a dispune de drepturile procedurale garantate atât de legislația națională în vigoare, cât și de Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

În corolar, instanța de recurs taxează că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018 este emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, iar argumentele invocate de reprezentantul recurentei și-au găsit confirmare, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de reprezentantul întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată, Andrei Bîzgu, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018, cu restituirea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

A admite recursul declarat de reprezentantul întreprinderii cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată, Andrei Bîzgu, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018.

A casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018, și a restitui cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea cu capital străin „Easy Credit” societate cu răspundere limitată împotriva lui Mihail Gheorghica cu privire la încasarea datoriei, la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan